ΑΚΑ

Η BASF ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ

Το μεγαλύτερο βιομηχανικό ατύχημα στα γερμανικά χρονικά και το θανατηφόρο αέριο

Η BASF ιδρύθηκε στις 6 Απριλίου 1865 στη γερμανική πόλη Μανχάιμ στη νοτιοδυτική Γερμανία, στο κρατίδιο της Βάδης-Βιρτεμβέργης. Από την αρχή η εταιρεία αντιμετώπισε προβλήματα με την εγκατάστασή της, αφού το δημοτικό συμβούλιο της πόλης φοβήθηκε τη μονάδα λόγω της ρύπανσης που θα προκαλούσε. Μια σειρά καινοτομιών στη χημική βιομηχανία την εκτινάσσει και την καθιστά κορυφαία, με κεντρική ανακάλυψη την ανάπτυξη της διαδικασίας Χάμπερ το 1908, που έδωσε τη δυνατότητα να συνθέσει πρώτη στον κόσμο αμμωνία. Ετσι η βιομηχανία ξεκίνησε ένα νέο εργοστάσιο παραγωγής στην Oppau και έγινε μονοπωλιακή. Στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο η εταιρεία έγινε η μεγαλύτερη παραγωγός εκρηκτικών υλών στη χώρα της, ενώ λίγο πιο μετά ο «λογαριασμός» αυτών των δραστηριοτήτων ήρθε με τραγικό τρόπο: στις 21 Σεπτεμβρίου 1921 σημειώθηκε έκρηξη στο Oppau σκοτώνοντας 565 άτομα. Επρόκειτο για τη μεγαλύτερη καταστροφή στην ιστορία της γερμανικής βιομηχανίας. **Υπό την** ηγεσία του περίφημου Καρλ Μπας η BASF συγχωνεύτηκε αργότερα με τις IG Farben, Hoechst, Bayer, καθώς και τρεις άλλες εταιρείες, χάνοντας έτσι την ανεξαρτησία της. Μετά την ανάδειξη του Αδόλφου Χίτλερ ως καγκελάριου το 1933 η εταιρεία γράφει τις πιο ντροπιαστικές σελίδες της, αφού επωφελήθηκε από τις εγγυημένες ποσότητες και τις τιμές των nazi, αλλά και από την καταναγκαστική εργασία των σύγχρονων δούλων που εισέρρεαν από όλη την υποδουλωμένη Ευρώπη. Η IG Farben απέκτησε επίσης αρνητική φήμη για την παραγωγή του Zyklon-B, του θανατηφόρου αερίου που χρησιμοποιήθηκε στα ναζιστικά στρατόπεδα εξόντωσης. Βέβαια η εταιρεία έχει να επιδείξει και καλές όψεις, αφού το 1935 οι IG Farben και AEG παρουσίασαν το magnetophon, το πρώτο μαγνητόφωνο. Το 1952 η BASF, αφού είχε προηγουμένως διαλυθεί, επανιδρύθηκε με το όνομα του -μετά τις προσπάθειές του- Carl Wurster. Στη χρυσή δεκαετία του '50 η BASF παράγει συνθετικά, όπως νάιλον, σε σειρά προϊόντων της. Σύντομα η εταιρεία επεκτείνεται, ενώ ύστερα από μια αλλαγή στην εταιρική στρατηγική το 1965 δόθηκε μεγαλύτερη έμφαση σε υψηλότερης αξίας προϊόντα, όπως επιχρίσματα, φαρμακευτικά προϊόντα, φυτοφάρμακα και λιπάσματα. Στις 19 Δεκεμβρίου 2008 η BASF απέκτησε με έδρα τις ΗΠΑ την εταιρεία Whitmire Micro-Gen και με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο τη Sorex Ltd, Widnes. Πολλές ομάδες διαμαρτυρίας όμως έχουν επικρίνει τα σχέδια της BASF να συνεχίζει τις δοκιμές με γενετικά τροποποιημένες πατάτες στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το 75% των μετοχών της BASF κατέχεται από θεσμικούς επενδυτές (η BlackRock έχει περισσότερο από το 5%) - 36% των μετοχών έχουν Γερμανοί, 11% στο Ηνωμένο Βασίλειο και 17% στις ΗΠΑ. Τον Μάιο του 2009 τυχαία διάχυση μεγάλης ποσότητας χρωμίου στον ποταμό Μισισιπή από το εργοστάσιο της BASF στο Μιζούρι προκάλεσε μόλυνση του πόσιμου νερού.

Βιομηχανιών (ΣΕΧΒ) και το 2005 πήρε τη θέση του γενικού γραμματέα του φορέα. Επίσης υπήρξε μέλος του Δ.Σ. της Ενωσης Ανωτάτων Στελεχών Επιχειρήσεων (ΕΑΣΕ) και πρόεδρος της οργανωτικής επιτροπής του 15ου Ετήσιου Συνεδρίου της ΕΑΣΕ, που πραγματοποιήθηκε το 2004 με τίτλο «Αντιμετωπίζοντας το χάος» - ίσως κάτι να γνώριζε από το χάος που θα ερχόταν στην Ελλάδα. Σε κάθε περίπτωση, όσοι τον γνωρίζουν μιλάνε για έναν πολύ δραστήριο μάνατζερ που δεν θα έλεγε «όχι» ακόμα και στην πολιτική. Αυτός εξάλλου είναι και ο λόγος που συμμετέχει σε τόσα πολλά φόρα της επιχειρηματικότητας. Από τις ενασχολήσεις του όμως που δεν είναι τόσο γνωστές είναι η μεγάλη του αγάπη για ένα άγνωστο άθλημα στη χώρα μας, το αμερικανικό baseball - υπήρξε μέλος του Δ.Σ. της ομοσπονδίας του για δύο χρόνια στη χώρα μας.

Από τα προϊόντα για τα οποία η BASF Hellas ξεχωρίζει είναι τα μυκητοκτόνα, τα εντομοκτόνα και τα ζιζανιοκτόνα. Η αυτόνομη παρουσία του ομίλου στην Ελλάδα μέχρι το 2000 ήταν μέσω εμπορικών αντιπροσώπων. Στις αρχές του 2000 δημιουργήθηκε η BASF Agro Ελλάς, η πρώτη θυγατρική εταιρεία της BASF στην Ελλάδα, για τα προϊόντα φυτοπροστασίας, μετά την εξαγορά σε παγκόσμιο επίπεδο της εταιρείας Cyanamid από τον όμιλο BASF. Από το 2001 η βιομηχανία εμπορεύεται και αναπτύσσει τα προϊόντα φυτοπροστασίας της. Βέβαια η εγκατάστασή της στη Βιομηχανική Περιοχή (ΒΙ.ΠΕ.) Θεσσαλονίκης χρησιμοποιείται από το 1975 για την παραγωγή, υποσυσκευασία και εμπορία προϊόντων φυτοπροστασίας. Η αρχική διαμόρφωση του χώρου της εγκατάστασης έγινε από τη Shell το 1975 (πρώτος χρήστης του οικοπέδου). Η Cyanamid Hellas αγόρασε την εγκατάσταση το 1994, επεκτείνοντας τις υπάρχουσες γραμμές παραγωγής και γενικότερα τις δραστηριότητες της επιχείρησης.

Στον διεθνή όμιλο BASF Construction Chemicals, που αποτελείται από 79 επιχειρήσεις ανά τον κόσμο, 137 εργοστάσια παραγωγής και 13 ερευνητικά και τεχνολογικά κέντρα, ανήκει και ο κλάδος χημικών κατασκευών που έχει επίκεντρο δύο τεχνολογικούς τομείς, όπως τα πρόσθετα σκυροδέματος και τα υλικά επισκευής σκυροδέματος και χάλυβα. Ο κλάδος των χημικών κατασκευών της BASF Hellas έχει ιστορία 40 ετών, ξεκινώντας το 1966 ως κοινοπραξία της ιταλικής Mac Beton Spa στο Τρεβίζο της Ιταλίας και συνεχίζοντας ως ΕΠΕ υπό την επωνυμία ΤΕΧΝΟΜΠΕΤΟΝ. Το έτος 1974 μετατράπηκε σε Α.Ε. και κατασκευάστηκε η παραγωγική της μονάδα. Μετονομάστηκε σε Mac Beton Hellas S.A. το 1980 και σε Degussa C.C. Ελλάς Α.Ε. το 2005, ενώ από τις 29/8/2006 η επωνυμία της εταιρείας άλλαξε σε BASF Ελλάς Α.Ε. Η έδρα της είναι στην Αγία Παρασκευή και η παραγωγική της μονάδα στη Θήβα, ενώ διατηρεί και υποκατάστημα στη Θεσσαλονίκη. Ανήκει στον διεθνή όμιλο BASF Construction Chemicals. Από τα 13 ερευνητικά κέντρα που διαθέτει σε όλο τον κόσμο, τα 9 βρίσκονται στην Ευρώπη, όπου αναπτύσσονται προϊόντα και διαδικασίες που ανταποκρίνονται τόσο στην ευρεία ζήτηση της αγοράς όσο και σε εξειδικευμένες απαιτήσεις πελατών. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός πως τα προϊόντα της χρησιμοποιούνται από 40ετίας και πλέον σε όλα τα μεγάλα δημόσια και ιδιωτικά τεχνικά έργα, όπως στα έργα ΔΕΗ, ΟΤΕ, στο μετρό Αθηνών, στον Νέο Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών, στην Εγνατία Οδό, στο Μέγαρο Μουσικής, στη σήραγγα Καλλιδρόμου στη Γέφυρα Ρίου - Αντιρρίου, στην Αττική Οδό κ.α.

ΑΡΘΡΟ

Ιωάννης Κοκολινάκης

Δημόσιος και ιδιωτικός τομέας στην κρίση

ΠΟΛΥ μελάνι έχει χυθεί αναφορικά με το επίμαχο θέμα των ιδιωτικοποιήσεων, δηλαδή της δομικής και εκ βάθρων αλλαγής του χαρακτήρα της ελληνικής οικονομίας. Ως κορυφαίο συστημικό αλλά και ιδεολογικό θέμα, αυτό της απομάκρυνσης του κράτους από την αποτυχημένη εκ των αποτελεσμάτων προσπάθειά του να γίνει μάνατζερ, λογικό είναι να γεννά αναταράξεις. Ομως είναι πλέον ξεκάθαρο ότι οι ιδιωτικοποιήσεις είναι επιβεβλημένο να γίνουν γιατί καταρχάς το κράτος δεν είναι επιχειρηματίας και ούτε μπορεί να ασκεί κοινωνική ή κομματική πολιτική μέσω επιχειρήσεων.

ΠΑΝΘΟΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ, λοιπόν, είναι η διαπίστωση ότι κάθε επιχείρηση πρέπει να λειτουργεί αυστηρά με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια και όχι με οικονομική ενίσχυση από τον κρατικό προϋπολογισμό. Στο πλαίσιο αυτό, με το κατάλληλο management, μία προς ιδιωτικοποίηση εταιρεία ενδείκνυται να ακολουθήσει ένα καλά σχεδιασμένο restructuring, με στόχο να είναι στην καλύτερη δυνατή κατάσταση ώστε να είναι ελκυστική για τον υποψήφιο επενδυτή. Και για όσους ενδεχομένως είναι δύσπιστοι θα πρέπει να σημειώσω πως εκτεταμένες ιδιωτικοποιήσεις έχουν γίνει εδώ και χρόνια σε πολλές χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης με απόλυτη επιτυχία και φυσικά χωρίς να δημιουργηθεί το παραμικρό πρόβλημα στην κοινωνία. Θεωρώ ότι ακόμη και η ιδιωτικοποίηση των λεγόμενων επιχειρήσεων στρατηγικής σημασίας για τη χώρα μπορεί να υπάρξει χωρίς κανέναν φόβο για την εθνική μας κυριαρχία - αρκεί κάτι τέτοιο να γίνει με τον σωστό τρόπο. Ολα τα υπόλοιπα είναι μύθοι και εξυπηρετούν άλλα συμφέροντα - κυρίως πολιτικά. Ομως τα παραπάνω δεν σημαίνουν ότι ο ιδιωτικός τομέας λειτουργεί υπό συνθήκες κρίσης με τους καλύτερους δυνατούς όρους. Οι περισσότερες επιχειρήσεις στην Ελλάδα δεν ακολούθησαν τις προσταγές των καιρών και των καταναλωτών. Οσες το πράττουν, δε, προσαρμόζονται πολύ αργά στις εκάστοτε μεταβαλλόμενες συνθήκες - έχουν πολύ αργά αντανακλαστικά. Η παγκοσμιοποίηση είχε ως αποτέλεσμα όλος ο κόσμος να γίνει μια αγορά, τόσο για τους καταναλωτές όσο και για τις επιχειρήσεις. Κάπως έτσι, το γεγονός της παγκοσμιοποίησης ώθησε τις επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο, για να αντεπεξέλθουν στη νέα μορφή του παγκόσμιου ανταγωνισμού, να δώσουν έμφαση σε τρεις παράγοντες όσον αφορά στα παραγόμενα προϊόντα/υπηρεσίες τους:

1. ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
2. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ
3. ΠΟΙΟΤΗΤΑ

Οι επιχειρήσεις (κυρίως οι ξένες) επενδύουν πολλά χρήματα σε έρευνα και ανάπτυξη (R&D) για τη βελτίωση των παραγόμενων προϊόντων/υπηρεσιών τους ή/και τη δημιουργία νέων, με σκοπό να είναι προσαρμόσιμα στις διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες/συνήθειες των καταναλωτών. Στη χώρα μας, δυστυχώς, οι περισσότερες επιχειρήσεις παράγουν/εμπορεύονται εδώ και χρόνια το ίδιο προϊόν/υπηρεσία, με τον ίδιο τρόπο, με υψηλότερο κοστολόγιο από παλαιότερα και αγνοώντας τα ανωτέρω. Ως εκ τούτου, ήταν επόμενο να κατακλυστεί η ελληνική αγορά από εισαγόμενα αγαθά ακόμη και στις περιπτώσεις παραδοσιακών ελληνικών προϊόντων - δεν είναι τυχαίο ότι εισάγουμε ντομάτες και δύσκολα βρίσκει κανείς σουβλάκι από ελληνικό χοιρινό κρέας και όχι ολλανδικό!

ΤΟ ΚΡΙΣΙΜΟ ΕΡΩΤΗΜΑ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ: ποια είναι η θεραπευτική αγωγή για να επιβιώσει πλέον μια επιχείρηση;

Η ΑΠΟΨΗ ΜΟΥ είναι ότι μια επιχείρηση που αντιμετωπίζει πρόβλημα βιωσιμότητας σήμερα θα πρέπει να προχωρήσει άμεσα σε βαθιές ενδοεταιρικές τομές που ξεκινάνε από τη διαμόρφωση νέας εταιρικής κουλτούρας και αφορά τον τρόπο που μέχρι σήμερα λειτουργεί και αποφασίζει η διοίκηση (management), τον τρόπο που λειτουργούν και αποδίδουν οι εργαζόμενοι, ενώ οι τομές φτάνουν μέχρι και την πλήρη αλλαγή αντικειμένου δραστηριότητος της επιχείρησης σε κάποιες περιπτώσεις. Οι παθογένειες του παρελθόντος (κάποιες εκ των οποίων αναφέρθηκαν ανωτέρω), που είναι η βασική αιτία καταβαράθρωσης πολλών επιχειρήσεων, θα πρέπει να αποτελέσουν οριστικά παρελθόν. Βέβαια, για την ομαλή πορεία μιας επιχείρησης το περιβάλλον στο οποίο καλείται να δραστηριοποιηθεί διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο. Η χώρα, το κράτος, θα πρέπει να δημιουργεί συνθήκες φιλικές για το επιχειρείν. Δυστυχώς στη χώρα μας, παρά τη μεγάλη ανάγκη προσέλκυσης νέων επενδύσεων και διευκόλυνσης των επιχειρήσεων στην καθημερινή τους λειτουργία και τις συναλλαγές, πολύ λίγα έχουν γίνει τα δύο τελευταία κρίσιμα χρόνια.

ΘΥΜΙΖΩ ΤΟ «INVEST IN GREECE», το Fast Track, αλλά και άλλους αντίστοιχους, φιλόδοξους σχεδιασμούς που δυστυχώς παρέμειναν στα χαρτιά, με φτωχά έως τώρα αποτελέσματα. Βέβαια, για να μην τα ρίχνουμε όλα στο κράτος, θα πρέπει να αναρωτηθούμε πώς θα μπορούσε να προσελκύσει επενδύσεις μια χώρα όταν κάθε εβδομάδα έγκυροι (;) αναλυτές -εγχώριοι και μη-, καθώς και όλα τα ΜΜΕ στην Ελλάδα και εκτός Ελλάδος πραγματεύονται την... επικείμενη χρεοκοπία της.

** Πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της VantagePoint A.E. και μέλος του Δ.Σ. της Ευρωκλινικής*